

Openingsrede van de Voorzitter

Prof. dr. G. Hellinga

gehouden op de 44ste najaarsvergadering van de Kon. Ned.
Bosbouw Vereniging op 10 oktober 1968 te Montferland.

Dames en Heren,

Op 11 juli 1968 overleed ons lid de heer L. van Heek Jr. Hij heeft evenals vele andere leden van het geslacht Van Heek bos aangelegd. Zijn landgoed „Oosterveld” is hiervan het bewijs.

Ik verzoek U de overledene in enige ogenblikken van stilte te willen herdenken.

Wat de bosbouw in Nederland betreft, moet ik herhalen, wat ook in de voorjaarsvergadering werd geconstateerd, namelijk dat de activiteiten van verschillende commissies, werkgroepen enz. groot zijn. Een aantal geschriften staat op stapel als gevolg van deze als ook van andere activiteiten.

In nauwe samenwerking hebben Staatsbosbeheer en Bosbouwproefstation richtlijnen opgesteld die als uitgangspunt voor de voorlichting zullen dienen. Naar mijn mening een belangrijke vooruitgang, waarbij men echter wel moet bedenken dat het hier gaat om een basis en niet om een receptenboek.

Mede in verband met de toenemende industriële verwerking van ons hout is voortzetting van de bosstatistiek een dringende eis. Zo worden ook pogingen aangewend om wederom te komen tot een statistiek van rondhoutprijzen; het is echter bijzonder moeilijk om tot een bruikbaar resultaat te komen.

Van deskundige zijde voorgelicht over de situatie op de houtmarkt, kan ik het volgende vermelden.

In 1967 moest een scherpe val in de prijzen voor rondhout franco afnemer en een stagnatie in de afzet worden geconstateerd; redenen hiervan waren onder meer de grote hoeveelheden windworphout, de verlaagde inkoop door de mijnen tengevolge van productievermindering en het op een lager niveau brengen van de mijnhoutvoorraad en moeilijkheden bij de spaanplaatindustrie, die een belangrijke afnemer van ons hout is.

In de loop van dit jaar trad geleidelijk enige verbetering in, doordat de hoeveelheid windworphout tot normale proporties beperkt bleef, de mijnen belangrijk meer hout gingen kopen dan in 1967 omdat zij op hun voorraden niet verder konden interen, enkele zeer grote eenheden in de spaanplaatindustrie gelegen binnen ons leveringsgebied in productie kwamen en de productiecapaciteit van deze industrie weer voor de volle 100% wordt benut hetgeen in 1967 niet het geval was.

De huidige situatie op de houtmarkt laat zich als volgt kenschetsen: Er is een ruime vraag naar rondhout, vooral van de zijde van de houtverwerkende industrie; er heerst sinds voorjaar 1968 geen afzetstagnatie meer. Een steeds toenemend deel van de houtafzet beweegt zich in de richting van de industrie en wel voornamelijk naar de spaanplaatindustrie.

Voor industrie- en mijnhout kunnen iets hogere prijzen dan in 1967 worden bedongen; de prijzen van de overige rondhoutsortimenten liggen op een vrijwel ongewijzigd niveau. Maar aangezien het industriehout lager wordt betaald dan de overige rondhoutsortimenten betekent de toename van het aandeel industriehout een relatieve verlaging van de gemiddelde verkoopprijs van alle rondhoutsortimenten. In dit verband zou ik U ook willen wijzen op het rapport van de gespreksgroep „Afzet hout van groveden” gepubliceerd in het juli/augustus nummer 1968 van ons tijdschrift.

Het niveau van de zojuist genoemde gemiddelde opbrengst van alle rondhoutsortimenten bewoog zich in de laatste jaren als volgt: 1965 - f 74,50; 1966 - f 71,00; 1967 - f 65,50 en 1968 - f 66,70. Zonder meer is het duidelijk, dat dit lage niveau dwingt tot een verdere aanpassing van oogst-, transport- en verkoopmethoden.

Veelvuldig hoort en leest men dan ook over schaalvergroting in de bosbouw, als één van de wegen waarlangs verbetering van de bedrijfsuitkomsten mogelijk kan worden bereikt. De Adviescommissie van Uw Bestuur houdt zich o.a. bezig met het probleem van de mogelijkheden en perspectieven van de concentratie van het houtaanbod in Nederland; zij beperkt zich daarbij vooral tot de wijze waarop de in de desbetreffende rapporten geopperde mogelijkheden kunnen worden gerealiseerd.

In dit verband zou ik melding willen maken van het feit, dat de Centrale Regering in Bonn aan de deelstaten ook in 1968 in totaal DM 5 miljoen ter beschikking heeft gesteld om subsidies te kunnen geven in het kader van de bevordering van de aaneensluiting en van de gemeenschappelijke investeringen van bosbeheren.

Wij moeten niet vergeten dat wanneer wij bomen en bos aanplanten, met welke doelstelling ook voor ogen, dit een gezond en goed groeiend bos moet zijn, waarin ook hout wordt geproduceerd, dat afgezet moet kunnen worden. Dit betekent een nauwe samenwerking met de industrie die dit hout kan verwerken.

Over bosaanplant gesproken, het zal U ongetwijfeld bekend zijn dat in mei j.l. Zuidelijk Flevoland is drooggevalen. Volgens berichten zullen 11.000 ha van de 44.000 ha totale oppervlakte worden beplant met bos. Bos waarop misschien etiketten geplakt worden met termen als productiebos, recreatiebos, parkbos, woonbos, stadsbos, wat dit ook moge zijn, maar wij moeten ons realiseren, dat hier hout wordt geproduceerd.

In de Markerwaard zal te zijner tijd nog eens 15.000 ha bos komen, aldus de plannen.

De Regelingen Bosbijdragen blijken in de praktijk, wat betreft de openstelling, goed te voldoen. Een groot aantal bezittingen dat voorheen ingevolge de Natuurschoonwet 1928 was opengesteld op kaarten, valt thans ook onder de regeling en is vrij toegankelijk. De totale oppervlakte bos, die op grond van deze regeling is opengesteld, bedraagt thans ongeveer 102.000 ha, waarvan $\pm$ 37.000 ha eigendom is van openbare lichamen.

Teneinde op korte termijn enig soelaas te brengen in de slechte liquiditeitspositie van bosbeheren werd, zoals bekend is, door het Bosschap aangedrongen op verbeteringen in de bosbijdragenregelingen. Het ligt nu in het voornemen van de Minister van Landbouw en Visserij en van de Staatssecretaris van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk om te komen tot een verbetering ervan in dier voege, dat de degressie van die bijdragen naar de grootte van het bosbezit wordt verminderd.

Wij zullen ons goed voor ogen moeten houden, dat dit maatregelen op korte termijn zijn. Op het structurele vlak zal een uiteindelijke verbetering gevonden moeten worden, zo deze al mogelijk is bij een grondstof producerend bedrijf zoals het bosbedrijf.

De Memorie van Toelichting op de Ontwerp begroting 1969 van het Ministerie van Landbouw en Visserij vermeldt ook dat er meer geld beschikbaar wordt gesteld voor eventuele aankoop van grote bosbezittingen door de Staat, Verenigingen of Stichtingen gesteund door de overheid.

In de nieuwe wet op de omzetbelasting B.T.W. — Belasting Toegevoegde Waarde — die op 1 januari aanstaande zal ingaan is voor de landbouw een speciale regeling ontworpen, die ook voor de bosbouw geldt.

In het merendeel der gevallen hoeft de bosbouwer geen omzetbelasting in rekening te brengen, omdat de bosbouwschakel buiten de heffing kan blijven, aangezien het belastingpercentage voor levering van rondhout zodanig wordt gesteld, dat de belasting die bij levering verschuldigd zou zijn gemiddeld ongeveer gelijk is aan de voorbelasting op de producten die de bosbouwer aanschafft.

Drs. H. D. Schouten, die mij hieromtrent inlichtte, heeft in „De Landeigenaar” van augustus 1968 een artikel over deze materie en de consequenties die dit systeem kan hebben, gepubliceerd.

Ook U zult geconstateerd hebben, dat in de afgelopen vegetatieperiode het bos goed gegroeid is. In de eerste plaats heeft nachtvorst weinig of geen schade veroorzaakt en in de tweede plaats is er overvloedig regen gevallen. Mogelijk zelfs, en dit geldt in het bijzonder voor de afgelopen maanden zoveel neerslag, dat een doorweekte bodem is ontstaan met grote risico's voor windworp.

Op internationaal gebied valt te vermelden, dat het „Joint Committee on Forest Working Techniques and Training of Forest Workers” van 10-15 juni 1968 een symposium in Warschau, Polen, heeft gehouden. Hierin werken samen: I.L.O., E.C.E.-„Timber Committee” en F.A.O.-„European Forestry Commission”.

De Internationale Populieren Commissie (I.P.C.) heeft in september 1968 haar 13e zitting gehouden in Canada met excursies zowel in Canada als in de Verenigde Staten.

Met als achtergrond zijn ervaringen als lid van het Executive Committee heeft ir H. A. van der Meiden een plan opgesteld voor een drastische reorganisatie van de I.P.C. Het doel hiervan is die commissie efficiënter te doen werken en haar activiteiten regionaal te richten en deze aan te passen aan werkelijk belangrijke problemen. De Nederlandse Nationale Populieren Commissie (N.P.C.) heeft de I.P.C. voorgesteld dit plan aan het Executive Committee in studie te geven met de opdracht reorganisatievoorstellen in te dienen bij de Directeur Generaal van de F.A.O. Dit voorstel is tijdens de zitting in Montreal, Canada, aangenomen.

Wij hopen dat de Nederlandse deelnemers aan bovenstaande internationale bijeenkomsten over de resultaten ervan zullen berichten.

De E.E.G.-werkzaamheden op het gebied van de bosbouw vinden in commissoriaal verband geregeld voortgang.

De Adviescommissie van het Bestuur van onze vereniging heeft enige onderwerpen in studie; ik noemde reeds in ander verband het onderwerp: „Mogelijkheden en perspectieven van concentratie van het houtaanbod”. En voorts buigt zij zich over het probleem: „In hoeverre is de in de Boswet vastgelegde herplantplicht nog zinvol en moet, al dan niet via een compensatieregeling, in het bijzonder worden vermeden opnieuw gronden van de laagste boniteiten te herbebossen”. Het is prematuur om over de bevindingen mededelingen te doen.

Het is het Bestuur een genoegen U intussen de Statuten en het Huishoudelijk Reglement in gedrukte vorm te hebben kunnen doen toekomen; binnenkort volgt de ledenlijst.

Onze nieuwe leden en donateurs roep ik gaarne vanaf deze plaats een hartelijk welkom toe.

Zoals U in het programma voor deze dagen heeft kunnen zien, zullen de excursies tijdens deze najaarsbijeenkomst ons brengen in „Huis Bergh”, in de bossen behorende bij dit kasteel en in de zagerij te Lonneker. Wij zijn de heer J. H. A. van Heek en de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij bijzonder erkentelijk dat zij bereid zijn geweest ons te willen ontvangen en rond te leiden.

Na U allen hartelijk welkom geheten te hebben, verklaar ik de 44ste najaarsvergadering hierbij voor geopend.